

KAPITULA

DIECÉZNY ČASOPIS SPIŠSKÉHO BISKUPSTVA

1/2018

PRACOVNÁ CESTA DO RÍMA

STRANA 3

BENEFIČNÝ HOKEJOVÝ TURNAJ VO VRANOVE

STRANA 4

P. GABRIEL POVALA, SJ

STRANA 8

ORAVSKÉ CENTRUM MLÁDEŽE

STRANA 11

EDITORIÁL

Opäť je tu nový ročník, nový začiatok, nové výzvy, nové možnosti. Vstupujeme do nového tajomna života a ešte nevieme, čo nám prinesie. Začiatky bývajú ťažké, ale sme plní síl a odhodlania. Tento potenciál je potrebné využiť na napĺňanie našich dobrých cieľov, ale tiež pri riešení ťažkostí a problémov, ktoré život prináša.

V tomto roku, v októbri, nás čaká Synoda o mladých. Príprava je už v plnom prúde a spracovávajú sa všetky podnety, ktoré prišli od mladých cez svoje biskupské konferencie. Nechceme sa len tak nečinne prizerať. Chceme sa na túto udalosť dobre pripraviť modlitbou i prácou – „ora et labora“. Bude to teda naozaj Odvážny rok 2018.

Aj na našich stránkach sa chceme venovať otázkam mladých, viery a ich povolania a poslania v diecéze i v dnešnom svete. V zmysle Pavlovho, „pre všetkých som sa stal všetkým“ (1Kor 9,22), aj toto patrí každému pre jeho osobný rast a povzbudenie a na vzájomné budovanie mystického Kristovho tela – Cirkvi.

Vyprosujem Vám k tomu veľa síl a milostí

Za redakciu

LUBOMÍR KRETT

OBSAH

- 2 EDITORIÁL
- 3 AKTUALITY DIECÉZNEJ KÚRIE
- 6 STRETNUTIE KOMISIE HISTORIKOV
- 8 P. GABRIEL POVALA, SJ – OTEC REHOĽNÍKOV
- 11 ORAVSKÉ CENTRUM MLÁDEŽE
- 13 KOSTOL NANEBOVZATIA PANNY MÁRIE
V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI
- 14 AKTUÁLNE UDALOSTI Z LESOV SPIŠSKÉHO BISKUPSTVA
- 17 ŽIVOT A VIERA MLADÝCH

KAPITULA
Diecézny časopis Spišského biskupstva 1/2018
E-mail: casopis@kapitula.sk

Šéfredaktor: Lubomír Krett
Redakcia: Mons. Anton Tyrol, František Knapík, Róbert Neupauer,
Lubomír Kaľavský, Luboslav Hromják, Lukáš Kutlák,
Lukáš Stolárik, Daniel Lysý
Grafická úprava: Marián Jabrocký
Jazyková úprava: Mgr. Anežka Buriková
Imprimatur: Mons. Štefan Sečka, spišský biskup
5. 10. 2012 pod číslom 2311/12
Cenzor: Mons. Jozef Bielik
Titulná strana: Kaplnka v Diecéznom centre mládeže vo Važci
Foto: Daniel Lysý

AKTUALITY DIECÉZNEJ KÚRIE

PRACOVNÁ CESTA DO RÍMA

6. 2. – 8. 2. 2018

V dňoch 6. 2. – 8. 2. 2018 uskutočnil diecézny biskup Mons. Štefan Sečka a postulátor kauzy blahorečenia ICDr. Peter Jurčaga, spolu s prof. Františkom Trstenským, prorektorom Katolíckej univerzity, pracovnú návštevu Ríma. Predmetom návštevy bola Kauza blahorečenia Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka. Navštívili kardinála Jozefa Tomka, ktorý sa zúčastnil konferencie organizovanej 14. – 15.11.2017 v Spišskej Kapitule z príležitosti 140. výročia narodenia Božieho sluhu biskupa Jána Vojtaššáka a počas ktorej predsedal ďakovnej svätej omši. V homílii sa prihovoril všetkým prítomným, ako aj tým, čo slávnostnú svätú omšu počúvali prostredníctvom Rádia Lumen. Počas stretnutia v Ríme sa diecézny biskup poďakoval kardinálovi Tomkovi za jeho účasť na konferencii, za jeho neúnavnú pomoc v kauze blahorečenia. Počas ďalších dní pokračovali pracovné stretnutia ohľadom kauzy blahorečenia na Kongregácii pre kauzy svätých. ■

PETER JURČAGA
POSTULÁTOR KAUKY

NOVÝ SÚDNY VIKÁR

V DIECÉZE

Po skončení funkčného obdobia doterajšieho súdneho vikára Mons. Jána Dudu diecézny biskup Mons. Štefan Sečka vymenoval s platnosťou od 1. januára 2018 za nového súdneho vikára Spišskej diecézy ICLic. Mareka Tomagu. Svojej služby sa ujal na spoločnom zasadnutí diecézneho tribunálu vyznaním viery a prísahou podľa kánonického práva a prevzatím menovacích dekrétov. Nový súdny vikár pochádza z Tvrdošína – Krásnej Hôrky, na kňaza bol vysvätený roku 2009, pôsobil na viacerých miestach diecézy ako kaplán a farský administrátor a špecializačné štúdiá absolvoval v rokoch 2010 – 2013 na Fakulte kánonického práva v Benátkach. Doterajšiemu súdnemu vikárovi ďakujeme za jeho službu a novému prajeme hojnú Božiu pomoc. ■

SPIŠSKÝ KŇAZ OCENENÝ ZA KULTÚRU

Vsdp. Jozef Tomaga, farár v Okoličnom, rozvíja vynikajúce dielo obnovy vzácných pamiatok vo farnosti v Okoličnom. V bývalom františkánskom kláštore bolo pod jeho vedením zriadené Múzeum L. Mattyasovszkého, obnovená kláštorňa krypta pod svätyňou a opravená bola strecha farského kostola, ako aj filiálny kostol v Smrečanoch a mnohé ďalšie pamiatky. J. Tomaga príkladne spolupracuje s príslušnými pamiatkovými inštitúciami, regionálnou aj miestnou samosprávou, archeológmi a, samozrejme, s miestnou komunitou veriacich. Pozoruhodné výsledky jeho práce si všimla Rada KBS pre vedu, vzdelávanie a kultúru. Jej predseda, Mons. František Rábek, dňa 20. februára 2018 na návrh pastoračnej a hospodárskej rady farnosti Okoličné odovzdal Jozefovi Tomagovi cenu Fra Angelico. Srdečne blahoželáme. ■

PRÍPRAVY NA CYKLOPŮŤ PO STOPÁCH BL. TITUSA ZEMANA

Cyklistický tím Don Bosco TOUR začal svoj 23. ročník už v septembri 2017, keď sa jeho členovia zúčastnili na blahorečení saleziána, kňaza a mučeníka, dona Titusa Zemana. V zimných mesiacoch mali mladí cyklisti za úlohu posilovať individuálne. V januári 2018 je tím už natoľko zladený, že na sviatok sv. Jána Boska (31. januára) absolvoval na jednom cyklotrenažéri vzdialenosť z Ludrovej do Turína (1 713 km). A to všetko vytrvalostným spôsobom formou tandemov za 24 hodín. Na jar a predovšetkým v letných mesiacoch, plánujú absolvovať cyklopúť po stopách blahoslaveného Titusa Zemana. ■

BENEFIČNÝ HOKEJOVÝ TURNAJ VO VRANOVE N. TOPĽOU

V sobotu 27. januára 2018 sa v hokejovej hale vo Vranove n. Topľou uskutočnil už tretí ročník benefičného hokejového turnaja medzi družstvami kňazov a seminaristov. V tomto roku sa ho zúčastnili tri družstvá: z Banskej Bystrice, Košíc a zo Spiša. Na jednotlivé zápasy sa prišlo pozrieť okolo 400 divákov. Dobrovoľné vstupné 2 450 eur putovalo do charitného domu pre mládež vo Vranove n. Topľou a ďalších 500 eur tomuto zariadeniu venovalo vedenie HC Bulls SPD arény vo Vranove n. Topľou. Kňazských športovcov prišli povzbudiť aj ich biskupi, Mons. Štefan Sečka zo Spiša a Mons. Marek Forgáč z Košíc. Vzácnym hosťom bol aj primátor mesta Ján Ragan. Víťazmi tohoročného turnaja sa stali hokejisti Spišskej diecézy. ■

V SPIŠSKEJ KAPITULE ZASADALA KOMISIA PRE KLÉRUS PRI KBS

Pri konferencii biskupov Slovenska popri ďalších troch komisiách a sedemnástich radách pracuje aj Komisia pre klérus, úlohou ktorej je starať sa o všetky záležitosti týkajúce sa trvalého diakonátu, pastoračiu povolaní a semináre a o trvalú formáciu. Pod vedením predsedu tejto komisie Mons. Viliama Judáka sa v pondelok 29. januára 2018 zišli ďalší biskupi, Mons. Štefan Sečka a Mons. Tomáš Galis a predstavení z kňazských seminárov, aby prerokovali niektoré aktuálne otázky týkajúce sa situácie v kňazských seminároch Slovenska. Na rokovaní boli preberané predovšetkým otázky nového poriadku formácie seminaristov a otázky možného prípravného ročníka pre seminaristov. ■

STRETNUTIE ZASVÄTENÝCH OSÔB S DIECÉZNYM BISKUPOM

Sobota, ktorá je najbližšie k sviatku Obetovania Pána, je v Spišskej diecéze už tradične venovaná stretnutiu zasvätených osôb so spišským diecéznym biskupom Mons. Štefanom Sečkom. Aj

v tomto roku sa toto stretnutie odohralo v priestoroch kňazského seminára v Spišskej Kapitule. Svätú omšu celebroidal diecézny biskup Mons. Štefan Sečka s prítomnými kňazmi. V homílii hovoril o svedectve, ktoré sa očakáva od zasvätených osôb. Významným faktorom autenticity tohto svedectva je „hodina povolania“, ako pápež František nazval dotyk Božej milosti v dušiach zasvätených osôb. Pán biskup vyjadril svoju vďačnosť zasväteným osobám za ich službu v Spišskej diecéze. Po sv. omši nasledovala prednáška sestry Veroniky K. Barátrovej z Komunity blahoslavenstiev z Okoličného, ktorá veľmi kompetentne objasnila Prorocké poslanie zasväteného života v dnešnom svete. V závere stretnutia informovala provinciálna sestra predstavená Kongregácie Božského Vykupiteľa o tom, že Svätý Otec uznal zázrak na príhovor ich zakladateľky sestry Alfonzy Márie Eppingerovej. Proces jej blahorečenia sa týmto výrazne posunul k svojmu záveru. Prítomným sa predstavili aj organizátori formačného kurzu Samuel. Na stretnutí sa zúčastnilo okolo 170 zasvätených žien a mužov. ■

MONS. ANTON TYROL
GENERÁLNY VIKÁR

STRETNUTIE KOMISIE HISTORIKOV

SPIŠSKÁ KAPITULA 19. 12. 2017

Dňa 19. 12. 2017 sa v Spišskej Kapitule uskutočnilo pracovné zasadnutie Komisie historikov pri Kauze blahorečenia Božieho sluhu biskupa Jána Vojaššáka. Stretnutie otvoril spišský diecézny biskup Mons. Štefan Sečka, ktorý sa prítomným poďakoval za prijatie pozvania, za prácu komisie historikov pri vypracovávaní odborných štúdií a za bádanie v rôznych archívoch nielen na Slovensku, ale aj v zahraničí. Vyjadril tiež svoju vďačnosť za zorganizovanie medzinárodnej konferencie pri príležitosti 140. výročia narodenia Božieho sluhu biskupa Jána Vojaššáka. Vo svojom príhovore vyjadril presvedčenie, že spomínané stretnutie komisie historikov je posledným. Predseda komisie historikov doc. Peter Olexák pripomenul, že toto stretnutie je 5. gremiálnym stretnutím počas 2 rokov existencie komisie historikov. Postulátor Kauzy blahorečenia BS biskupa Jána Vojaššáka ICDr. Peter Jurčaga sa poďakoval za preklady vypracovaných štúdií do talianskeho, francúzskeho a anglického jazyka, ktoré boli odovzdané na Kongregáciu pre kauzy svätých a pomohli tak šíriť povest' svätosti Božieho sluhu biskupa Jána Vojaššáka v zahraničí. Potom bližšie vysvetlil slová diecézneho biskupa o poslednom stretnutí komisie historikov. Odovzdaním odborných štúdií a archívnych dokumentov Kongregácii pre kauzy svätých, v súlade s normami kongregácie, zaniká činnosť komisie historikov, ktorá si týmto splnila svoju úlohu.

Práca historickej komisie v rámci diecéznej fázy beatifikačného procesu Božieho služobníka Jána Vojaššáka sa zamerala na získavanie a vyhodnocovanie rôznych historických prameňov, týkajúcich sa biskupa Vojaššáka. Členovia komisie museli vyhľadať historické pramene v domácich a zahraničných štátnych a cirkevných archívoch a súkromných zbierkach. Získané pramene potom zhromažďovali, vyhodnocovali a zostavovali elaboráty na rôzne témy, ktoré potom dostával relátor kauzy blahorečenia v Ríme. Táto doslova mravčia práca si vy-

žadovala veľa času a trpezlivosti. Možno povedať, že za dva roky práce komisie sa dostavili výsledky, ktoré výrazne posunuli naše poznanie osobnosti biskupa Jána Vojaššáka. Azda tou najcitlivejšou témou je angažovanie sa Jána Vojaššáka v Štátnej rade Slovenskej republiky v rokoch 1940 – 1945. Komisia získala z rôznych archívov zápisnice zo zasadnutí pléna štátnej rady a jej komisií. Na základe nich dospela k záveru, že J. Vojaššák sa do štátnej rady dostal nie z vlastnej vôle, ale poverením zo strany biskupského zboru. Navyše svoju funkciu zastával s vedomím a súhlasom Svätej stolice. Napriek honosnému názvu mala štátna rada nízke reálne kompetencie, ktoré boli postupne zužované. Nebola ani rešpektovaná smerodajnými politikmi. Išlo o štátny orgán, ktorý sústreďoval reprezentatívnych zástupcov cirkví, najväčších národných spolkov a národnostných menšín. Priamo úmerná reálnym kompetenciám bola aj zodpovednosť členov štátnej rady, teda i J. Vojaššáka. Zápisnice zo štátnej rady boli urobené až s odstupom času na základe poznámok referenta z úradu vlády. Preto ich ťažko možno pokladať za presný záznam toho, čo J. Vojaššák skutočne povedal. Jeho výroky zachytávajú danú situáciu vo vzťahu k rôznym spoločenským otázkam. Medzi nimi sú aj výroky týkajúce sa židovského obyvateľstva. Ide o krátke vyjadrenia, na základe ktorých nie je možné jednoznačne odsúdiť J. Vojaššáka ako antisemitu, alebo človeka, ktorý by si želal perzekúcie či smrť Židov. Naopak, spolu s inými členmi štátnej rady sa v roku 1942 postavil za návrh člena štátnej rady J. Balka, aby nemuseli byť Židia zo Slovenska deportovaní. Inak by ani nepodpísal memorandum biskupov, zamerané proti deportáciám Židov z marca 1942. Proti rasovému princípu sa postavil spolu s inými biskupmi v memorande vláde a prezidentovi ešte z októbra 1941. Keď dostal začiatkom marca 1943 anonymnú správu o tom, že Židia sú hromadne vraždení v nacistických táboroch, túto správu pravdepodobne so sprievodným listom poslal mi-

nistrovi vnútra A. Machovi. Bol to jeden z faktorov, ktorý viedol Macha k tomu, aby netrval na obnove-
ní deportácií. Proti prenasledovaniu Židov vystúpil J. Vojtaššák s ostatnými biskupmi v pastierskom liste z roku 1943. Dôležité sú nové objavy, ktoré sa týkajú Vojtaššákových intervencií za to, aby Židia žijúci v jeho diecéze dostali ochranné prezidentské výnimky.

Pokiaľ ide o arizáciu Baldovských kúpeľov, išlo o formálnu arizáciu majetku, ktorý bol vyhlásený za židovský a dlhodobo zadlžený. Vzhľadom na vtedy platné zákony totiž neexistovala iná cesta získania tohto majetku ako arizácia. Biskup Vojtaššák neari-

zoval nič osobne, teda sám si neprisvojil židovský majetok. Schátraný a zničený majetok Spišská diecéza zveľadila a ten slúžil verejným účelom. Túto skutočnosť niekoľkokrát zohľadnili aj súdy po skončení vojny, ktoré diecézu vyhlásili za dôveryhodného vlastníka. Historická komisia iniciovala vytvorenie bibliografie článkov J. Vojtaššáka a článkov o ňom. Aktívne sa zúčastnila na vedeckej konferencii pri príležitosti 140. výročia narodenia J. Vojtaššáka.

ICDR. PETER JURČAGA
POSTULÁTOR KAUZY

P. GABRIEL POVALA, SJ – OTEC REHOĽNÍKOV

Päť dní po poslednom zázračnom zjavení Panny Márie vo Fatime sa dňa 18. októbra 1917 v oravskej dedinke Pucov v nábožnej rodine Michala a Márie Povalových narodil syn Gabriel, neskorší zástupca provinciála rehole jezuitov a predstavený Tretieho rádu rehole Panny Márie Karmelskej na Slovensku.

Gabriel Povala sa narodil ako šieste dieťa. Po smrti matky sa už ako sedemmesačný stal polosirou. Síce náhradou materinskej lásky sa mu stala Anna, s ktorou sa jeho otec-vdovec oženil, no v živote Gabriela jasne vidieť duchovne oddaného syna našej najsvätejšej Nebeskej Matky.

Po absolvovaní šiestej triedy ľudovej školy v rodisku študoval na Jezuitskom gymnáziu v Ružomberku. Roku 1938 zmaturoval na Rímskokatolíckom patronátnom slovenskom verejnom reálnom gymnáziu v Kláštore pod Znievom. Filozofické vzdelanie nadobudol v Banskej Bystrici a v rehoľnom ústave v Benešove pri Prahe. Filozofická fakulta Slovenskej univerzity v Bratislave ho pripravila pre učiteľstvo na Jezuitskom gymnáziu v Bratislave.

KŇAZSKÉ SVÄTENIE A ŽIVOT KAPLÁNA

Začiatkom roka 1945 sovietska armáda síce začala oslobodzovať Slovensko od Nemcov, no zároveň so sebou priniesla komunistickú ideológiu. Túto temnú budúcnosť tušil aj Gabriel Povala, SJ ako študent teológie, preto prosil predstavených rehole a biskupa ThDr. Andreja Škrábika o predčasnú kňazskú vysviacku, ktorú prijal v dňoch najkrutejšej zimy dňa 21. januára 1945 v Banskej Bystrici.

Na jeho prvom pôsobisku v Trubíne ho navštevovali nielen veriaci, ale aj funkcionári obce, dokonca i nemeckí vojaci. Aj partizáni, ktorých bolo z obce neúrekom, keď prišli z hôr, ho občas navštívili. Novokňaz bol úprimný a dobrosrdečný, ale vo veciach pravdy a spravodlivosti vždy neoblomný a nekompromisný.

V čase končiacej sa vojny do obce vošli Nemci nabráť do dvoch vozov seno pre hladné vojenské kone. Ich prítomnosť v dedine nabrala tragický koniec, keď ich tam prítomní partizáni zastrelili. Nemci s pomstou neodkladali, obsadili dedinu s roz-

FOTO: CYRIL POVALA

kazom všetko vypáliť a ľudí postrieľať. Páter Gabriel Povala, SJ, ovládajúci nemecký jazyk, začal s Nemcami vyjednávať obhajobou svojich veriacich nezaangažovaných v boji proti nebohým nemeckým vojakom. Aj keď sa mu podarilo zachrániť životy otcov mnohých rodín z Trubína, nepodarilo sa mu uchrániť troch z nich, ktorých Nemci kvôli výstrahe zastrelili pri kostolnom múre. Obetovaných mužov tesne pred smrťou páter duchovne posilnil nádejou na vzkriesenie a večný život.

BOHU ZASVÄTENÝ ŽIVOT

Rehoľné povolanie pocítil Gabriel Povala už v mladosti, preto hneď po maturite vstúpil do noviciátu Spoločnosti Ježišovej v Ružomberku. Počas komunistickej doby ako zástupca provinciála rehole jezuitov úzko spolupracoval so svojím provinciálom P. Andrejom Osvaldom, SJ.

V auguste 1969 Gabriel Povala SJ vycestoval do Talianska, kde mu bolo dané poverenie byť predstaveným Tretieho rádu rehole Panny Márie Karmelskej na Slovensku. Počas doby prenasledovania komunistickým režimom tajne do jeho rúk zložilo príslušné záväzky minimálne 36 slovenských členov Tretieho rádu rehole Panny Márie Karmelskej.

Aj pre rehoľné sestry Kongregácie Božského Vykupiteľa v Ústave sociálnych služieb na Straníku pri Žiline a pre pátra sa 24. október 1964 stal pamätným dňom, kedy sa popri civilnom zamestnaní stal aj oficiálne ich duchovným správcom až do roku 1981, keď mu Odbor kultúry Okresného národného výboru v Žiline tento štátny súhlas odobral. Preto službu rehoľným sestrám potom už ako dôchodca vykonával tajne.

PRENASLEDOVANÝ PRE KRISTA

Dni jeho slobodného a plodného kňazského života boli obmedzené už od roku 1948, keď mu bol odňatý štátny súhlas na vykonávanie bohoslužieb z dôvodu osobného nesúhlasu s vtedajším štátnym zriadením. Po takzvanej Barbarskej noci v roku 1950 až do roku 1955 nútene pracoval v pomocných technických prácach v Jasove, Podolínci, aj v Želive v Čechách. Ani po prepustení z nich mu zo strany štátu nebola povolená jeho kňazská činnosť, čo ho neodradilo od entuziazmu hlásať evanjelium medzi členmi rodín v utajení.

Pre jeho ustavičné putovanie v rámci bytov kresťanských rodín takmer po celom Slovensku ho nazvali *Pútnikom Absolútna*. Prinášal tam radosť, pokoj, múdrosť. Spovedal starých a chorých, prinášal sväté prijímanie, vysluhoval pomazanie nemocných. Počas vianočného obdobia posviacal domácnosti. Pri stretnutiach s ľuďmi na ulici prekypoval optimizmom, múdrosťou, radou a povzbudením. Mládež ocenila každý pobyt s ním na miestach tajných stretnutí i počas duchovných cvičení na chatách.

Jeho činnosť predstaveného rádu a jeho časté návštevy rehoľných bratov a sestier sa stali viditeľnými, a aj navonok nápadné. Vzniklo podozrenie, že pracuje v prospech „vatikánskej rozviedky“. Štátna bezpečnosť zbystrila pozornosť a stále častejšie mu vykonávala domové prehliadky v byte v Žiline, aj v bytoch jeho príbuzných na Orave, počas ktorých zhabala rukopisy, dôverné listy členov rehole, ale i zoznamy nových rehoľníkov i rehoľníčok a podpísané formuláre ich večných sľubov. To všetko sa sta-

FOTO: CYRIL POVALA

lo dôkazom, že páter Gabriel Povala, SJ sa angažuje ako predstavený rehole.

Dôsledkom toho bol rok 1982 pátrovým smutným dejinným časom straty slobody na osem mesiacov nepodmienečne pre vysoký stupeň nebezpečenstva voči vtedajšej spoločnosti a marenie dozoru štátu nad Cirkvou. Trest si odpykal v ilavskej väznici. Aj tam sa však usiloval o duchovnú činnosť. Mnohým, i nespravodlivo odsúdeným, dával útechu a nádej. Negramotným pomáhal napísať listy príbuzným.

Po návrate z väzenia nedostal štátny súhlas na prácu v pastoračnej službe. Tak sa ústredným mottom jeho činnosti stalo posledné Ježišovo blahoslavenstvo: „*Blahoslavení ste, keď vás budú pre mňa potupovať a prenasledovať...*“ (Mt 5,11).

LITERÁRNA ČINNOSŤ

Svoj postoj voči komunizmu páter vlastnoručne literárne opísal v úvahe pod názvom *Komunisti a staré vzory*, kde vysvetľuje, že komunisti ovládli ľud, organizujú výstavbu miest a spádových dedín, veľkých priemyselných sídlisk a škrtia výstavbu ostatných obcí, ktoré on označil ako úpadkové. Komunistov prirovnal k feudálom. Sebe na výhodných miestach stavajú hrady, kaštiele, administratívne budovy, obchodné strediská, dielne, fabriky, no o výstavbu súkromných bytov na periférii miest a na dedinách sa nestarajú. Zo svojho stanoviska rozmýšľajú, ako si upevniť moc a postaviť svoje mestá bez Boha.

Naproti tomu poukázal na Cirkev, ktorá sa vždy zásadne stavala proti sebecku, samovláde, nadradečnosti, vždy hlásala rovnosť, čo v kostole praktizuje slovami o láske k blížnemu a v praktickom živo-

te konkrétnymi skutkami katolíckej charity a pod. Cirkevné školstvo sa vždy angažovalo za školy, ktoré boli prístupné každému študentovi.

STRETNEME SA VO VEČNOSTI

Páter navštívil rodisko poslednýkrát týždeň pred smrťou, začiatkom septembra 1988. Vtedy sa už vážne sťažoval na činnosť srdca. Zomrel dňa 13. septembra 1988 na internom oddelení žilinskej nemocnice na následky infarktu, k čomu sa pridružil aj silný zápal priedušiek. Posledná rozlúčka sa konala v sobotu 17. septembra 1988 v rodnom Pucove za prítomnosti spolubratov jezuitov, takmer tridsiatich kňazov i veriacich z Oravy, aj z farnosti Trubín. Pochoval ho Mons. Alfonz Letanovský, dolnokubínsky dekan. Spišský kňazský aj farský spevokol z Pucova sa predstavili v kráse spevu, dojímavosti i citovosti. Gabriel Povala, SJ bol pochovaný na pravé popoludnie do rodnej zeme pucovského cintorína v bezprostrednej blízkosti farského kostola.

PRÍNOS OSOBNOSTI

PÁTRA GABRIELA POVALU, SJ

Páter Gabriel Povala, SJ bol erudovaný odborník – teológ, archeológ, historik a jazykovedec. Bol veľký národovec a dbal predovšetkým o čistotu slovenčiny. Napísal viacero prác, ktoré zostali v rukopisoch vedeckého i náboženského charakteru a mnohé jeho práce boli nenávratne stratené pri domových prehliadkach. Medzi vzácne dokumenty patrí aj nimi zhabaný *Lexikón slovenských nárečí*. Zachovala sa však jeho práca v rukopise nazvaná „*Svätci propria Slovaciae*“, v ktorej zhrnul životopisy svätcov so vzťahom k Slovensku. Dielo vyšlo aj pod názvom *Svatí uctievání na Slovensku* (Ontario 1987).

Bol predovšetkým dobrým človekom. Bol múdry, vzdelaný a jednoduchý. Jeho charakter bol ozdobe-

FOTO: CYRIL POVALA

ný evanjelióvymi čnosťami. Poznali ho ako nezištného, húževnatého a vytrvalého človeka. No v čase, keď „na východe slnko aj zapadalo“, žiaden jeho vedecký objav nikdy nebol spojený s menom Gabriela Povalu, pretože bol jezuita. Napriek tomu nepretržite a systematicky pracoval, poctivo zhromažďoval historický, literárny a kultúrno-osvetový materiál, lebo veril, že nič nie je zbytočné a márne, čo má vyjsť na svetlo pravdy a čo posväcuje hlboká motivácia.

Aj napriek zaznávaniam klopal na dvere srdca aj zatvrdilých štátnych predstaviteľov, no i tak slová Knihy Múdrosti znova vyplnili svoju predpoveď: „*Striehnime na spravodlivého, lebo je nám na tarchu. Protiví sa našim výčinom, vyčíta nám prestúpenia zákona, vytýka nám chyby proti výchove*“ (Múd 2,12).

DR. PETER PITONIAK
FARÁR V PUCOVE

ORAVSKÉ CENTRUM MLÁDEŽE

Poznáte najdlhšiu rieku na Slovensku? A najteplejšie miesto v našej krajine? Asi aj najvyšší bod uhádnete. Ale viete, na ktoré miesto dopadá najmenej slnečného žiarenia počas celého roka, teda je najmenej slnečným miestom na Slovensku? Podľa štatistik je ním Ústie nad priehradou. Aj preto v našom logu je Slnko, ktoré svieti:)

TROCHU Z HISTÓRIE

V roku 1995 vzniká v Ústí nad Priehradou Pastoračné centrum sv. Alžbety, za výdatnej podpory mnohých farností a pomoci štedrých ľudí pod vedením pána dekana Michala Tondru. V roku 2008 bolo pastoračné centrum zverené pre službu mladým ako Oravské centrum mládeže (OCM) pod vedením vdp. Branislava Kožucha. Od roku 2015 pôsobíme v OCM dvaja kňazi. Ja som prevzal vedenie OCM a Braňo občianske združenie VIAC, ktoré spolupracuje s OCM.

POSLANIE

Najdôležitejším poslaním OCM je umožniť najmä mladým ľuďom stretnúť sa so živým Kristom

a zažiť spoločenstvo bratov a sestier. Takto prostredníctvom novej evanjelizácie chceme spolupracovať na Božom kráľovstve. Toto poslanie však uskutočňujú najmä ľudia, ktorí žijú v centre – naši dobrovoľníci. Sú to obetaví mladí, ktorí sa rozhodli venovať svoj čas, sily a talenty do služby mladým na Orave.

POŽIAR

V októbri 2016 zasiahol OCM požiar, ktorý poškodil značnú časť budovy. Po deviatich mesiacoch opráv a prestavby sme vďaka mocnej Božej pomoci a ochote štedrých pracovitých ľudí mohli priestory OCM opäť poskytnúť mladým.

NAŠA ČINNOSŤ

Obnovené priestory OCM sa hojne využívajú na duchovné aktivity, predovšetkým na obnovy, „víkendovky“. Prichádzajú k nám rôzne skupiny a spoločenstvá, ale konajú sa tu aj viaceré kurzy, napr. snúbenecké. V letných mesiacoch máme školy v prírode a prázdninové tábory. Asi najväčšiu časť víkendov zaplnia duchovné obnovy pre birmovancov. Sú to evanjelizačné programy na ohlásenie základ-

nej kerygmy našej viery, doplnené pestrými ukážkami. Okrem toho sa tiež snažíme vychádzať smerom von do farností a škôl. Aktuálne spolupracujeme a vstupujeme do cirkevných škôl v Trstenej, Tvrdošíne a Sihelnom.

ŽIVOT NÁŠ KAŽDODENNÝ

Modlitba a práca – táto osvedčená cesta pomáha nám kňazom a dobrovoľníkom neupadnúť do „falošného mysticismu a prehnaneho aktivizmu“. Učíme sa, že zdroj a cieľ služby nachádzame v našom kostole sv. Alžbety, a tým je svätostánok. Každodenná sv. omša, spoločné modlitby, adorácia, či zdieľanie, pomáhajú obstáť aj v náročných situáciách. A tie denne

zažívame od služby v kuchyni cez upratovanie, prácu na stavbe, pri kúrení, až po službu animátora, či vedúceho projektu. Prihovárajú sa za nás aj naši noví blahoslavení, bl. Zdenka a Titus Zeman, ktorých relikvie tu uchovávame, a tak sa títo naši svätci zároveň stávajú novou inšpiráciou pre mladých.

Chcel by som vás všetkých veľmi pekne poprosiť o modlitby za mladých. Nechcem, aby to vyznelo ako nejaká fráza. Naozaj vás prosím o modlitby: za mladých, za dobrovoľníkov v našom i ostatných mládežníckych centrách diecézy a za nás všetkých, ktorí sa usilujeme pomáhať mladým na ceste s Bohom.

LUBOŠ LAŠKOTY
RIADITEĽ OCM A KOMISIE PRE MLÁDEŽ

KOSTOL NANEBOVZATIA PANNY MÁRIE V SPIŠSKEJ NOVEJ VSI

Spišskú Novú Ves, ako mesto, zvlášť predstavovať nemusíme. Známe sú viaceré jej pozoruhodnosti ku ktorým patrí napríklad secesná budova Reduty, Provinčný dom s Levočskou bránou, budova radnice, rímskokatolícky kostol. To všetko sa nachádza na najdlhšom šošovkovitom námestí v Európe. Samotný rímskokatolícky kostol Nanebovzatia Panny Márie má niekoľko zvláštností. Za povšimnutie stojí jeho 87 metrová veža, sedem hodinových ciferníkov a najväčší zvon Urban s priemerom 206 cm (pre porovnanie povestný Urban v Košiciach má priemer „iba“ 192 cm). Všetko celoslovenské unikáty.

Po architektonickej stránke ide o gotickú trojlodovú stavbu bazilikálneho typu v súčasnosti s neogotickou vežou. Vo vežových nárožiach ochodzovej časti sa nachádzajú drevené kolosálne sochy štyroch evanjelistov. Vzácný je južný gotický portál. Zo vzácného mobiliáru spomeňme relikviár v tvare kríža z prvej polovice 14. stor., pacifikály z 15. stor., monštranciu zo začiatku 16. stor., kalich z roku 1795, bronzovú krstiteľnicu z roku 1549. Z plastík je najcennejšie súsošie Ukrižovania z dielne Majstra Pavla z Levoče.

LUBOMÍR KALAVSKÝ

AKTUÁLNE UDALOSTI Z LESOV SPIŠSKÉHO BISKUPSTVA

VÝSLEDOK KVALITNEJ LESNÍCKEJ PRÁCE – VÝŠKOVÝ, VEKOVÝ A DRUHOVÝ DIFERENCOVANÝ LESNÝ PORAST –
ZÁKLAD ODOLNÉHO A KVALITNÉHO LESA (HRANOVNICA)

V roku 2018 Vám budeme prinášať na stránkach časopisu „Kapitula“ aktuálne informácie z diania v lesoch, v majetku Spišského biskupstva. V jednotlivých číslach sa budeme venovať sezónnym lesohospodárskym činnostiam a našim cieľom bude priblížiť čitateľom prácu lesníkov počas celého roka.

JANUÁR A FEBRUÁR V KALENDÁRI LESNÉHO HOSPODÁRA

Ochrana lesa

- v zimnom období sa lesník sústreďí na vyhľadávanie stromov napadnutých podkôrnym hmyzom (napr. lykožrút smrekový). Včasnou asanáciou napadnutých stromov sa predchádza masovému rozšíreniu škodcu, poprípade sa tento proces spomaľuje a postupnou obnovou častí lesných porastov sa vytvárajú vekovo, druhovo a výškovo diferencované lesy, ktoré budú v budúcnosti lepšie plniť produkčné i mimoprodukčné funkcie lesov ako monokultúry jednej dreviny. Dlhodobým ponechaním veľkého množstva odumretých stromov v lesnom poraste dochádza k spomaleniu obnovy lesa, premnoženiu drevokazných škodcov, znehodnoteniu drevnej

hmoty a v prípade veľkých kalamít k zhoršeniu kvality podzemných vôd, z dôvodu veľkého množstva uvoľneného organického uhlíka, a v neposlednom rade zvýšenému riziku požiarov.

Ťažba dreva

- stromy napadnuté podkôrnym hmyzom sa musia pred samotnou ťažbou označiť bielou bodkou v prípade jednotlivých stromov a v prípade súvislej plochy bielymi krížmi na okrajových stromoch. Až do takto vyznačeného lesného porastu môže vstúpiť technika. Najviac používané sú lesné kolesové traktory, harvestery s vyvážacími súpravami, a v náročných terénoch s výrazným sklonom lanovky. Ale aj v tejto modernej dobe si práca v lese vyžaduje precíznu prácu furmanov s koňmi, ktoré sú nenahraditeľné pri výchovných ťažbách a pri spracovaní jednotlivých napadnutých stromov s dôrazom na ochranu okolitého porastu a minimalizáciu poškodenia povrchu pôdy.

Lesné škôlky

- ešte pred začiatkom jari musí byť fóliovník pripravený na jarný výsev drevín. Činnosť spočíva

SPRACOVANIE KALAMITY SPÔSOBENEJ PODKÓRNYM HMYZOM NA SPRÁVE LESOV
SPIŠSKÁ TEPLICA S VYUŽITÍM HARVESTERA

JELENE NA POTULKÁCH ZA POTRAVOU (SPIŠSKÁ TEPLICA)

v naplnení plastových kaziet špeciálnou rašelinou určenou zvlášť pre ihličnaté a listnaté dreviny podľa stupňa pH. Rašelina obsahuje aj zárodky symbiotických húb, ktoré napomáhajú rastu stromčeka, chránia jeho korene a lepšie zadržujú pôdnu vlhkosť. Osivo sa získava priamo z našich lesov zo stromov, ktoré sú určené na zber lesného reprodukčného materiálu. Úroda však nie je každý rok, preto v čase nadbytku je možné ho uskladniť pri nízkej teplote v chladiacich boxoch aj niekoľko rokov. Semená lesných drevín ešte pred vysiatím do rašelinových zakoreňovačov prejdú procesom naklíčenia, aby sa urýchlil rast a minimalizoval výskyt prázdnych buniek bez semenáčikov. Potom nasleduje dlhšie obdobie pravidelného zavlažovania a každodenného pozorovania rastu semenáčikov z hlavným dôrazom na výskyt hubových ochorení a hmyzích škodcov. Precízna príprava na konci zimy je nevyhnutným základom pre úspech celej produkcie stromčekov pre jesenné zalesňovanie.

Poľovníctvo

- súčasťou hospodárenia v biskupských lesoch je aj poľovníctvo. Každá lesná správa má jeden režijný poľovný revír (4 v celej spoločnosti), ktorý odborníci riadi poľovný hospodár, ktorý dohliada na plnenie plánu chovu a lovu raticovej zveri, komunikuje s orgánmi štátnej správy na úseku lesného hospodárstva a poľovníctva, a zabezpečuje starostlivosť o lesnú zver v zimnom období. Výsledkom efektívneho poľovníckeho manažmentu sú kvalitné trofeje, lesná zver v dobrej kondícii a minimalizácia škôd na lesných porastoch a poľnohospodárskych kultúrach. V našej spoločnosti sa v čase nedostatku potravy venujeme výrobe krmnej zmesi, ktorá pozostáva zo štyroch pre zver dôležitých a chuťovo zaujímavých častí (mladé výhonky smreka, vrby, seno, kukurica). Súčasťou starostlivosti je nielen dopĺňanie kamennej soli do solísk, ale v prípade výskytu podkožných parazitov aj podávanie liečiv obsiahnutých v krmive na ich účinnú elimináciu.

PRIKRMOVACIE ZARIADENIE PRE ZVER NA SPRÁVE LESOV HRANOVNICA

SPRÍSTUPŇOVANIE LESNÝCH CIEST, PRIKRMOVACÍCH ZARIADENÍ A SKLADOV DREVA V ČASE SNEHOVEJ KALAMITY (SPIŠSKÁ TEPLICA)

Lesné cesty

- aby lesnícka prevádzka mohla fungovať celoročne, je potrebná pravidelná údržba lesných ciest. V zime sa sústreďí hlavne na sprístupňovanie dolinových ciest, skladov dreva, prikrmovacích zariadení, a v neposlednom rade zabezpečuje spojenie našich zamestnancov žijúcich na horárňach so svetom.

Zima v lese by evokovala určitú nečinnosť resp. obdobie oddychu, v práci lesného hospodára je to však obdobie prípravy na časovo náročnú jar, kde sa vzhľadom na meniace sa klimatické podmienky v jarnom období neodpúšťa ani jeden deň zaváhania. Ale toto hektické a zároveň najkrajšie lesnícke obdobie si bližšie priblížime v budúcom čísle.

NA ZÁVER

Spoločnosť PRO POPULO Poprad, s.r.o., ktorá obhospodaruje lesy v majetku Spišského biskup-

stva sa pridala k „Memorandu o lese“, kde popri najvýznamnejších štátnych i neštátnych obhospodarovateľoch, lesníckych vedeckých inštitúciách a organizáciách pôsobiacich v lesnom hospodárstve, sa zaviazali spoločne postupovať pri dosiahnutí spoločného cieľa, ktorým je cieľavedomá starostlivosť o lesy na princípe ich trvalo udržateľného obhospodarovania pri plnení rôznorodých požiadaviek verejnosti na ich verejné ekosystémové služby. Zástupcovia týchto organizácií sa zaviazali vzájomne spolupracovať a vzájomne sa podporovať najmä pri mediálnej prezentácii lesníctva pri objasňovaní jeho cieľov a postojov verejnosti a tiež pri hľadaní potrebných finančných zdrojov na tieto aktivity.

ING. TOMÁŠ HUTYRA
VEDÚCI VÝROBY PRO POPULO POPRAD, S.R.O.

ŽIVOT A VIERA MLADÝCH

Mladí ľudia, viera a rozlišovanie povolania – toto sú témy stojace v centrálnom záujme biskupskej synody, ktorá sa bude konať v októbri 2018 v Ríme. Biskupská synoda nie je každodennou ani každoročnou záležitosťou. Preto skôr, než sa pustíme ďalej, podme sa najprv bližšie pozrieť na to, čo biskupská synoda vlastne znamená.

ČO JE SYNODA A K ČOMU JE DOBRÁ?

Biskupská synoda ako permanentná inštitúcia bola zriadená pápežom Pavlom VI. v roku 1965. S myšlienkou zriadiť konzultačný poradný orgán s predstaviteľmi celej Cirkvi prišiel už apoštolský nuncius Mons. Silvio Oddi v roku 1959. Jej zriadenie sa stalo realitou o šesť rokov neskôr, čo bola v Cirkvi veľmi významná udalosť.

Synoda, ktorej doslovný preklad z gréčtiny znamená „spoločná cesta“, je teda stretnutím pápeža a biskupov z celého sveta s cieľom vzájomnej výmeny skúseností a hľadania spoločných riešení v pastoračných otázkach, ktoré sa týkajú veriacich po celom svete. Rozhodnutia a návrhy synody sa stávajú právoplatnými až po schválení hlavou Cirkvi, pápežom, ktorý jediný má právo potvrdzovať jej závery. Synodálne stretnutia sa v súčasnosti konajú raz za 3 alebo 4 roky, pričom doposiaľ posledným bola Synoda o rodine na prelome rokov 2014/2015. Po skončení synody pápež vydáva tzv. postsynodálnu exhortáciu, čo je oficiálny dokument, spracúvajúci výsledky synodálnych rokovaní a záverov.

V dejinách biskupských synod mal zo Slovákov najvýznamnejšie postavenie kardinál Jozef Tomko, ktorý v rokoch 1979 – 1985 zastával úrad generálneho sekretára synody biskupov v Ríme.

SYNODA O MLADÝCH

V januári 2017 bol v tlačovom stredisku Svätej stolice zverejnený dvadsaťstranový prípravný dokument, predstavujúci úvodnú fázu synody s témou „Mladí, viera a rozlišovanie povolania“. Cieľom tohto dokumentu, adresovaného biskupom a biskupským konferenciám na celom svete, je zozbierať aktuálne informácie o sociálnom, kultúrnom a duchovnom stave mladých ľudí vo veku 16 – 29 rokov. Za generálneho sekretára biskupskej synody bol vymenovaný kardinál Lorenzo Baldisseri spolu s Mons. Fabiom Fabenem, ktorý sa stal jeho podsekretárom. K dokumentu vydal pápež František vlastný list, ktorý sa prihovára mladým aj týmito slovami:

Drahí mladí,

som šťastný, že vám môžem oznámiť, že v októbri 2018 sa bude sláviť biskupská synoda na tému «Mladí, viera a rozlišovanie povolania». Prial som si, aby ste boli v centre pozornosti vy, lebo vás nosím v srdci.

Aj na vás Ježiš obracia svoj zrak a pozýva vás, aby ste išli s ním. Drahí mladí, zachytili ste tento pohľad? Počuli ste tento hlas? Pocítili ste tento impulz vykročiť na cestu? Som si istý, že aj keď sa zdá, že vo svete vládne hurhaj a omámenie, toto volanie bude naďalej znieť vo vašom vnútri, aby ste sa otvorili plnej radosti.

V Krakove na otvorení uplynulých Svetových dní mládeže som sa vás viackrát spýtal: «Je možné veci zmeniť?» A vy ste spoločne kričali búrlivé «Áno!» Ten krik sa rodí vo vašom mladom srdci, ktoré neznesie nespravodlivosť a nemôže sa podvoliť kultúre skartovania, ani ustúpiť globalizácii ľahostajnosti. Počúvajte ten výkrik, ktorý vychádza z vášho vnútra!

Lepší svet sa dá vybudovať aj vďaka vám, vašej túžbe po zmene a vašej štedrosti. Nemajte strach počúvať Du-

cha, ktorý vás nabáda k odvážnym rozhodnutiam, neotáľajte, keď od vás svedomie žiada, aby ste pri nasledovaní Učiteľa riskovali. Ba aj Cirkev chce načúvať vášmu hlasu, vašej vnímavosti, vašej viere; dokonca i vašim pochybnostiam a vašim kritikám. Dajte zaznieť vášmu krik, nechajte ho zaznieť v komunitách a nech dorazí až k vašim duchovným pastierom.“

SYNODÁLNA NOVINKA – DOTAZNÍK PRE MLADÝCH

Keďže Svätému Otcovi veľmi záleží na tom, aby bola táto synoda nielen o mladých, ale aj s mladými, prípravný tím synody zhotovil online dotazník, určený všetkým mladým po celom svete. Do slovenčiny ho preložil Sekretariát KBS a vďaka Rade pre mládež a univerzity KBS bol na stránke www.mamnazor.sk sprístupnený a prezentovaný všetkým mladým na Slovensku. Zaujímavosťou bolo, že pozvanie vyplniť tento dotazník bolo adresované nielen veriacej mládeži, ale aj nepokrsteným, ba dokonca mladým ateistom. Ako to vyjadril Svätý Otec František, „niekto by mohol povedať: Urobme synodu pre mladých katolíkov. Nie! Synoda je pre všetkých mladých, nikto nemá byť vylúčený. Všetci sú protagonisti. Ale aj mladí, ktorí sa cítia byť agnostikmi? Áno, aj oni. Aj tí, čo majú vlačnú vieru alebo sa cítia ďaleko od Cirkvi, cítia sa byť ateistami. Áno, toto bude synoda mladých a my ich chceme všetci počúvať. Každý mladý človek má niečo, čo môže povedať dospelým, kňazom, sestram, biskupom aj pápežovi!“

Dotazník obsahoval viacero otázok, týkajúcich sa života mladých na Slovensku, ale aj ich pohľadov a očakávaní od Cirkvi. Odpovedanie na otázky trvalo priemerne 20 min. a vyplnilo ho napokon 4271 mladých zo Slovenska, aj napriek tomu, že bol sprístupnený iba necelý mesiac (od začiatku do konca novembra 2017).

SYNODA A ODVÁŽNY ROK

Spolu so synodou sa Cirkev na Slovensku tento rok pripravuje aj na Národné stretnutie P18, ktoré bude v dňoch 26. – 29. v Prešove. Aby toto podujatie nebolo iba jednorazovou krátkotrvajúcou udalosťou, Rada pre mládež a univerzity KBS pripravila so svojimi spolupracovníkmi program takmer ročnej duchovnej prípravy s názvom Odvážny rok. Treba teda zdôrazniť to, že synoda a Odvážny rok navzájom veľmi súvisia. Všetky podklady k prežívaniu Odvážneho roka sú zároveň prípravou mladých na synodu. Všet-

NÁRODNÉ STRETNUTIE MLÁDEŽE

ky informácie spolu s týmito materiálmi sú zverejnené na stránke www.narodnestretnutiemladeze.sk a sú určené pre kňazov, katechetov, pracovníkov s mládežou i všetkých mladých. Od septembra 2017 je na tejto stránke postupne zverejňovaný tzv. List mladým, ktorý na jednotlivé mesiace pripravujú kňazi, venujúci sa mladým ľuďom na Slovensku. Tento list zároveň predstavuje katechézu s myšlienkou na daný mesiac. Všetky posolstvá listov vychádzajú z príbehov Jánovho evanjelia a sú zamerané na tému odvahy. Je tu istá symbolická prepojenosť Jánovho evanjelia, vody a odvahy. Akronymickým prepisom sa slovo ODVAHA dá napísať aj ako O2H. Tento prepis nápadne pripomína chemický vzorec vody, a keďže je Jánovo evanjelium podľa niektorých odborníkov nazývané aj Evanjeliom vody, symbolika je tu veľmi silná.

Okrem Listu mladým sú na každý mesiac zverejnené aj rôzne aktivity, námety pre biblické divadelné scény. V spolupráci s biskupom Stanislavom Stolárikom je zverejňovaná Máriina cesta, ktorá predstavuje mariánske modlitby rečou mladých. Okrem toho tu nájdete originálne piesne z tvorby slovenských gospelových protagonistov a taktiež sa môžete inšpirovať námetmi pre adorácie a liturgické pobožnosti s mladými.

IUVENESCIT ECCLESIA

Synoda o mladých spolu s Odvážnym rokom je pre Cirkev veľkou výzvou i povzbudením k odvahe. Zároveň predstavujú jemný náznak toho, čo hovorí jeden cirkevný dokument z minulého roka: „*Iuvenescit Ecclesia*“ – „*Cirkev sa omladzuje*“. Áno, napriek tomu, že Cirkev prechádza dejinami sveta i ľudstva už takmer 20 storočí, stále sa omladzuje. Prečo? Pretože je nositeľkou sviežeho, nikdy nestarnúceho posolstva o spáse pre ľudí v každej dobe a v každom veku.

DANIEL LYSÝ
KOORDINÁTOR KOMISIE PRE MLÁDEŽ

STAŇTE SA NAŠÍM PRISPIEVATEĽOM

DEJE SA VO VAŠEJ FARNOSTI ČI V SPOLOČENSTVE NIEČO PODNETNÉ?

DAJTE O TOM VEDIEŤ!

NAPÍŠTE NA CASOPIS@KAPITULA.SK.

AK CHCEŠ DOSTÁVAŤ ČASOPIS PRIAMO DO SVOJEJ SCHRÁNKY,
DAJ NÁM TO VEDIEŤ NA CASOPIS@KAPITULA.SK

[NÁJDETE NÁS AJ NA FACEBOOKU](#)